

Hoofdgroenkeeper Hans Witte steekt van wal

Het lijkt stil aan de overzijde van het Marsdiep, maar er gebeurt van alles op Texel

GREENKEEPER nam deze nazomer een kijkje op Golfbaan De Texelse. Dat is de 9-holes par-72 en 9-holes par-3 golfbaan waar sinds 1996 hoofdgroenkeeper Hans Witte de scepter zwaait. Bij Hans op de baan spelen twee belangrijke zaken. Op de eerste plaats is er de voorgenomen uitbreiding en op de tweede plaats moet hij zeer zuinig omgaan met beregeningswater. Zoet water is namelijk schaars op het eiland. Omwille van de golfende toeristen maakt Texel echt geen uitzondering voor 'waterverspilling' op greens. Uit dat oogpunt bezien is De Texelse dus een voorbeeld van een duurzaam onderhouden golfbaan.

Auteur: Broer de Boer

Een boottochtje van Den Helder naar Texel, een strelend nazomerzonnetje, een rit over smalle wegen over een prachtig eiland richting De Cocksdorp, waar Golfbaan De Texelse ligt. Kan een redacteur zich een nog mooier begin van een werkdag voorstellen? Hoofdgroenkeeper Hans Witte heeft de koffie al klaar. De fauteuil is voor mij als gast gereserveerd. De zetel staat in een overigens Spartaans aandoend, maar erg gezellig groenkeeperhok. Hans Witte (45) is geboren en getogen op het eiland en steekt gelijk van wal.

Akkerbouwbedrijf

Het blijkt dat hij met een firmant een agrarisch bedrijf heeft gehad op Texel. Het ging om een akkerbouwbedrijf met onder meer 30 hectare pootgoed. In mei 1996 maakte hij de overstap naar de golfbaan die zo'n beetje naast zijn akkers werd aangelegd. Hans heeft nu de baan dus eigenlijk al zo'n vijftien jaar als hoofdgroenkeeper onder handen. Samen met twee vaste collega's verzorgt hij de 9-holes baan en hij is trots op de natuurontwikkeling qua flora en fauna, die er in deze periode heeft plaatsgevonden. En hij heeft het buitengewoon naar zijn zin, en zou als rasechte eilander ook niet snel een

baan als hoofdgroenkeeper 'aan de overkant' ambiëren, de vaste wal dus. "Vanwege de prettige woonomgeving en ook vanwege het gezonde klimaat op de golfbaan", zegt Hans. "De zeewind heeft hier in het open terrein vrij spel, waardoor de baan snel opdroogt. En sweepen? Ook dat is hier dankzij het klimaat veel minder vaak nodig dan op het vasteland. Een gemiddeld minder vochtige grasmat betekent ook dat we veel minder snel problemen krijgen met schimmelaantastingen. Doordat we hier niet sweepen, maar indien noodzakelijk dauwberegening toepassen, verslepen we de schimmelsporen ook veel minder." De greens op De Texelse worden tweemaal per jaar geverticuteerd, het prikken met holle pennen gebeurt twee- tot driemaal per jaar en een- of tweemaal per jaar gaan de vaste pennen met een diameter van 9,5 mm in de John Deere Air Core 1500 en in de greens. Daarnaast wordt slitten toegepast voor beluchting.

Schaduwzijde

Het groenkeepervak uitoefenen op zo'n mooi zonnig vakantie-eiland met een goed golfbaanklimaat – en een mooie baan - is

natuurlijk prachtig. Maar toch blijkt zelfs dat zijn schaduwzijden te hebben. "We zitten hier op een pure zandgrond en zeker op de fairways greens trekt de schrale grond zijn wissel op de grasgroei. Als er geen regenwater komt verdrogen de fairways hier heel snel. Maar ik maak me daar overigens minder zorgen over. 'Gras wordt nooit zo bruin, dat het niet weer groen wordt', zeg ik altijd." Als je eens over duurzaamheidsprincipes op golfbanen wilt doorpraten, vind je in Hans een geweldige gesprekspartner. Naast Floratine als meststof in het voorjaar past Hans ook producten als Marathon en Culterra toe. "Eigenlijk moet het organischestofgehalte van de fairways omhoog en daarvoor zou ik ze graag willen injecteren met varkensdrijfmest. Dat past beter dan de runderdrijfmest die boeren op het eiland me kunnen leveren. Varkensdrijfmest zou echter van het vasteland moeten komen en daar zit een behoorlijk kostenplaatje aan." Nu leveren toeristen maar zelden commentaar op de gele fairways, maar of ze ook zo positief over de geur van varkensmest denken, daarover heeft Hans zijn twijfels. Maar er zijn wolken aan de horizon, want ...

De greens worden op Golfbaan De Texelse met de JD 2500E gemaaid.

Er leven bij Hans Witte gedachten om zijn schrale fairways te verrijken met varkensdrijfmest.

Revolution en doorzaaien

De directeur van de golfbaan wil toch groene fairways op zijn baan zien. Overigens ligt die wens er al een aantal jaren, maar Hans Witte heeft daarmee op zijn golfbaan wel meteen een probleem te pakken: "Om de fairways groen te krijgen heb je wel middelen nodig. Voor de beregening van de baan mogen we jaarlijks 10.000 m³ grondwater onttrekken. Dat is maar net voldoende om onze greens, voorgreens en

tee's te beregenen. Om de fairways toch groen te houden zet ik nu twee middelen in. Dat zijn Revolution en twee- of driemaal per jaar doorzaaien. Revolution werkt perfect, maar is vrij kostbaar." En lachend vervolgt hij: "Maar dit jaar heb ik er behoorlijk op kunnen bezuinigen. We konden een vol vat, wat circa 2.500 euro kost, ongebruikt in de berging laten staan." Dat vraagt om toelichting. "Vanwege het droge voorjaar op Texel was het zinloos om de bespuiting van

de bodem met Revolution te starten, omdat het middel in moet regenen. In de maanden juli /augustus hebben we veel regenwater gehad. Toen zijn de fairways in no time van okergeel weer naar prachtig groen verkleurd. Wat een beetje regenwater al kan doen!" Ook frequenter doorzaaien van de fairway is een van de middelen die Hans inzet om de fairways groener te houden. Zo worden de plekken van weggefallen straatgras, dat slecht gedijt bij droogte, opgevuld door gewenste grassen. "We hebben een paar jaar geleden een dubbele Vredo zaaimachine aangekocht, zodat we zelf kunnen doorzaaien op de juiste momenten. Doorzaaien van de fairways doen we met een mengsel van fijnbladig Engels raaigras, veldbeemd en/of roodzwenk."

Uitbreiding

Hoe staat het met de plannen om nog eens negen holes toe te voegen aan de 9-holes die De Texelse al Rijk(s) is? Hans Witte: "Redelijk ver. De grond voor de ondulaties ligt al gereed op een grote hoop. Het gaat om circa 80.000 kubieke meter grond, waar we op een schappelijke manier aan zijn gekomen. Ik denk dat de wettelijke procedures eind dit jaar rond zijn en dat we dan dus ook aan de slag kunnen met de aanleg. Als groter probleem zie ik echter de moeilijkheid om beregeningswater te krijgen voor die nieuwe 9-holes. Texel gaat echt heel zuinig om met water. Zo mogen boeren bijvoorbeeld hun gewassen niet beregenen met sloot- en grondwater. Ook wij moeten dus nog maar afwachten of het ons wel lukt om een

Nu loopt hier nog vee, maar het is voorbestemd voor de nieuwe 9-holes.

vergunning te krijgen om meer grondwater te mogen onttrekken. Positief argument daarvoor is wel dat de aanleg van de nieuwe holes ook in het belang van het toerisme wordt gedaan en daar is de economie op Texel natuurlijk erg afhankelijk van. Maar daarnaast hebben we zelf nog een plan in de kast liggen om aan beregeningswater te komen: opvang van regenwater."

Duurzaam project

Zo'n beetje naast Golfbaan De Texelse ligt bungalowpark De Krim, met circa 550 vakantiebungalows. De directeur van de golfbaan is tevens directeur van dit park. Hans Witte: "Er zijn plannen om alle vakantiebungalows op het park van een glasvezelkabel te voorzien. Daarvoor moeten sleuven gegraven worden en dan is het handig om er gelijk een systeem van hemelwaterafvoer in aan te leggen. Tot nu toe laat men op het park het water van de daken via bezinkingsputten in de bodem infiltreren. Dat water kunnen we ook gaan gebruiken. Ik heb berekend dat we elk jaar alleen al met het bestaande dakoppervlak zo'n 10-15.000 kubieke meter regenwater kunnen oogsten. We verdiepen ons er nu in hoe en waar we daar een bassin voor kunnen aanleggen. Voor Texel betekent zoiets natuurlijk een bijzonder project op het gebied van duurzaamheid."

Andere aanpak

Eind dit jaar gaan dus de werkzaamheden voor

de aanleg van de nieuwe 9-holes baan van start, op de plaats waar nu nog de zoogkoeien van Hans Witte's voormalige medefirmant lopen. Zijn er zaken die Hans Witte anders gaat aanpakken bij de bouw van de nieuwe holes? Over het antwoord op die vraag aarzelt hij niet lang. "Ja, ik denk aan de drainage. De zandgrond op de baan heeft in principe een goed waterdoorlatend vermogen. Maar als voormalig agrarisch ondernemer heb ik me er toentertijd bij de aanleg van de eerste 9-holes over verbaasd hoe men op een golfbaan drainage aanlegt. Men volgde de contouren van de baan via allerlei aftakkingen en putjes. Erg lastig met doorspuiten. En de afvoerpijpjes werden hier vrij hoog boven het oppervlaktewater gelegd. Terwijl iedereen hoort te weten dat de druk van de grondwaterspiegel van onderen zorgt voor afvoer van overtollig regenwater. Een drainreeks hoort dus in de buurt van het grondwater te zitten, want het is niet zo dat regenwater zomaar via die aangelegde pijpjes in de sloot stroomt. Het is het grondwater dat druk moet opbouwen voor afvoer. Houd je systeem eenvoudig en recht, zou ik zeggen, want we denken vaak veel te moeilijk op een golfbaan. Bovendien lijkt het mij wijs om, voor je met de ontwikkeling van een baan begint, bij de vorige gebruiker te informeren naar de eigenschappen van het terrein. Kan mijn inziens een hoop geld en ellende besparen. Storend is dat op deze baan grond uit de voormalige watergangen gebruikt is voor de aanleg van de ondulaties. Het gebruik van dat klapzand, zoals

ik dat noem, is absoluut geen gelukkige keuze geweest. Alles wat nu zo'n beetje boven het maaiveld uitsteekt is verdrogingsgevoelig en dat verander je niet zo gauw. Op de nieuwe holes wil ik dat echt heel anders laten aanpakken."

"texel gaat echt heel zuinig om met water"

Slimmer beregenen

Ook op de sprinklers van de oude 9-holes is Hans uitgekeken. "Dat kan duurzamer, dat kan beter en ik beregen eigenlijk op de klok. Er ligt een full-cirkel beregeningssysteem met vier sprinklers rond de green. Ik kan ze twee aan twee schakelen. De wind verandert 's nachts op Texel nogal eens van richting. Dus als ik zeker wil zijn van vocht op mijn greens, moet ik alle vier de sprinklers starten. Dit voorjaar heb ik een goede vochtmeter aangeschaft en die gebruik ik regelmatig. Het viel me op dat de bodem van de greens op sommige plaatsen veel vochtiger was dan ik aanvankelijk verwacht had." Hans legt uit hoe het komt dat het huidige systeem bij hem niet duurzaam omgaat met water. Hans: "Als de straal van de green afgekeerd is, krijg je veel minder water op je green, laat staan wanneer dat door toeval vier stralen zijn. Als je tien minuten beregent, en de sectorrond-sproeiers doen er twee minuten over, dan heb je dus wel 20 procent minder vocht op je greens. Je moet dus de hoeveelheid regenwater meten. Je moet dus kijken hoeveel millimeter water er echt op je greens terecht komt. Daarnaast zou ik mijn vochtmeter niet meer willen wissen. Geloof me, ik heb hier grote verschillen geconstateerd: sommige greens hadden een vochtpercentage van meer dan 30 procent en zoiets is echt niet nodig. Alleen met een goede vochtmeter kun je dat constateren. Ook in deze is meten weten!"

Immiddels hebben de herfststormen zich – ook op Texel – gemeld, beregenen is even niet aan de orde. Voordat ik de laatste zinnen van dit artikel tik, nog even telefonisch iets checken bij Hans Witte. In Nijmegen stormt het. Het is naar nat en koud weer. En bij Hans op Texel? "Storm en zonnetje." Mazzelaar, denk ik!

Hans Witte. Een man met veel liefhebberij in de flora en fauna op zijn golfbaan.